

C.c. Burgermeester Rotterdam, de heer A. Aboutaleb
C.c. Directeur Directie Veiligheid, de heer A. Littooi
C.c. Directie Veiligheid, mevrouw M. Peek
C.c. Rotterdamse Ombudsman, de heer M. van Kinderen

Beter Veilig Rotterdam

Kantooradres

Westewagenstraat 60
3011 AT Rotterdam
tel: 010 240 03 50
fax: 010 281 01 41
www.bever-rotterdam.nl
info@bever-rotterdam.nl

Betreft: Adviesnotitie BeVeR 2009/28 Cameratoezicht

Datum: 9 september 2009

Geachte heer/mevrouw,

Sinds 1996 brengt BeVeR adviezen uit aan gemeentelijke diensten en instanties met betrekking tot schoon, heel en veilig.

Hierbij ontvangt u van BeVeR een advies over het gebruik van cameratoezicht in de buitenruimte. Dit advies bestaat uit de volgende punten:

- Terughoudendheid t.a.v. nieuwe aanvragen
- Meer verwijderen van camera's
- Plaatsingsrichtlijnen

Dit advies is gebaseerd op de ervaringen van BeVeR. Wij willen dit advies bij voorkeur mondeling toelichten en met u overleggen hoe deze problematiek aangepakt kan worden.

Wij gaan ervan uit dat u reageert volgens de servicenormen van de Gemeente Rotterdam en wij na 5 werkdagen een ontvangstbevestiging ontvangen en binnen 4 weken een inhoudelijke reactie of een uitnodiging voor een gesprek over dit advies.

1. Introductie en probleemstelling

In de afgelopen jaren is het gebruik van cameratoezicht in de Rotterdamse buitenruimte sterk toegenomen. Deze maatregel om de criminaliteit te bestrijden wordt maatschappelijk steeds meer geaccepteerd. BeVeR erkent enerzijds de voordelen van cameratoezicht; criminaliteit kan sneller opgespoord en aangepakt worden. Anderzijds is het principiële bezwaar van BeVeR dat deze maatregel uitgaat van wantrouwen; Er wordt nu toezicht gehouden middels een camera, hetgeen ook kan uitdragen dat het overgrote deel van het publiek gewantwoord wordt. Dit kan een averechts effect hebben, omdat vertrouwen in sociale controle en omgang nu zou worden gezien als wantrouwen en generalisatie, gebaseerd op incidenten waar een klein deel van het publiek aan heeft geparticipeerd. Bovendien is cameratoezicht een technische oplossing voor een bestaand probleem en draagt niet bij aan een oplossing voor de onderliggende redenen van overlast en het plegen van misdrijven. Tevens verandert de mentaliteit van de burgers. Burgers hebben het gevoel dat zij volledig kunnen vertrouwen op de camera's waardoor er een houding kan ontstaan waarbij sociale controle vermindert. De oplettende buurtbewoner wordt steeds zeldzamer terwijl persoonlijke aanwezigheid van mensen op straat een grote meerwaarde heeft ten opzichte van het eenrichtingsverkeer van een camera. Cameratoezicht heeft een sterk repressief karakter terwijl sociale controle een preventief middel is.

Betreft: Adviesnotitie BeVeR 2009/27 Cameratoezicht

Datum: 9 september 2009

Blad: 2 van 5

Toezichthouders met bepaalde bevoegdheden zijn in veel opzichten te prefereren boven een puur technische en repressieve benadering van onveiligheid. Zij ontmoeten de burgers op basis van gelijkwaardigheid in de publieke ruimte, kunnen de-escalerend werken en kunnen bijdragen aan een gastvrij Rotterdam op menselijke maat.

BeVeR is van mening dat bij de beslissing tot plaatsing of handhaving van camera's moet worden afgewogen of de gewenste doelen ook of zelfs beter haalbaar zijn met bijvoorbeeld toezichthouders op straat. Naar ons van verschillende officiële kanten is verzekerd, beschouwt het college de plaatsing van camera's ook als een laatste redmiddel. In de betreffende buurt dienen eerst alle andere alternatieven te worden ingezet zoals maatregelen in de sfeer van inrichting/ verlichting, preventie door de inzet van jongerenwerkers, beleid m.b.t. horeca/ alcohol op straat, samenscholing en dergelijke. Pas als de overlast door deze maatregelen niet afneemt, kunnen (deel-) gemeenten tot cameraplaatsing overgaan. BeVeR meent dat dit inderdaad de juiste volgorde is, en benadrukt hierbij het belang van het vasthouden aan deze procedure.

Het vertrouwen in veiligheid behoort juist te zitten in de samenwerking tussen verantwoordelijke burgers en een dienstbare overheid, uitgaand van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Bij uitsluitend cameratoezicht ontbreekt de mogelijkheid tot samenwerking met oplettende burgers.

Wij beseffen dat cameratoezicht in veel gevallen een succes blijkt te zijn, maar juist daarom vragen wij ook aandacht voor de volgende punten.

2. Advies

Uit verschillende metingen blijkt dat de absolute veiligheid op straat in Rotterdam toeneemt. Helaas draagt dit niet bij aan een beter veiligheidsgevoel; veel Rotterdammers voelen zich zelf steeds onveiliger in eigen stad. Helaas worden camera's in de openbare ruimte door veel mensen gezien als de oplossing voor hun onveiligheidsgevoelens. BeVeR meent het volgende:

- Om te voorkomen dat de stad vol komt te staan met camera's, dient elke aanvraag voor een nieuwe camera met de grootst mogelijke zorgvuldigheid behandeld te worden. Dit houdt in dat er meerdere alternatieven over een langere periode geprobeerd moeten zijn. Het moet voor elke aanvrager duidelijk zijn dat het installeren van een camera het uiterste middel is dat ingezet wordt in onveilige situaties, mede omdat de alternatieven gefaald hebben.
- Sinds de komst van de camera's zijn er amper camera's verwijderd. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat wanneer de veiligheid is toegenomen, camera's gefaseerd verwijderd worden. Dit kan stap voor stap, om onnodige weerstand van burgers te voorkomen. Er kan geëxperimenteerd worden met het uitschakelen van camera's in veilige periodes. Wanneer de situatie niet verslechtert, kan de camera in zijn geheel worden verwijderd. Belangrijk hierbij is dat er tijdens dit proces voor extra toezicht gezorgd moet worden, in welke vorm dan ook.
- Aan het plaatsen van camera's kleef een zeer technisch proces; camera's kunnen niet overal worden geplaatst omdat op veel plaatsen de nodige kwaliteit niet wordt behaald. Toch vindt BeVeR het zeer belangrijk dat er naast het technische aspect van de plaatsing, ook gekeken wordt naar het esthetische aspect en de gevolgen voor de buitenruimte van een cameraplaatsing. Momenteel lijkt hier weinig rekening mee gehouden te worden¹. Een toegankelijke, open buitenruimte zonder palen midden op het trottoir draagt namelijk ook bij aan de veiligheid van de stad.

Betreft: Adviesnotitie BeVeR 2009/27 Cameratoezicht

Datum: 9 september 2009

Blad: 3 van 5

BeVeR voelt zich in de pleidooi gesterkt door het advies dat het Sociaal Cultureel Planbureau op 7 september over camera's en overlast/criminaliteit uitbracht. Daarin pleit zij voor selectievere inzet van camera's, meer menselijk toezicht, en adequate preventieve maatregelen jegens jeugdige overlastplegers. Een samenvatting gaat hierbij als bijlage.

Betreft: Adviesnotitie BeVeR 2009/27 Cameratoezicht

Datum: 9 september 2009
Blad: 4 van 5

3. Correspondentie

Zoals gezegd in de inleiding willen wij graag met u in gesprek komen om over de geschetste problematiek en te overleggen over mogelijke oplossingen. Zowel voor de ontvangstbevestiging, als voor de inhoudelijke reactie, dan wel het maken van een afspraak, kunt u contact opnemen met het secretariaat via bovenstaande gegevens.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw E. Schreuder
Contactpersoon BeVeR

De heer W. Sprangers
Voorzitter BeVeR

Betreft: Adviesnotitie BeVeR 2009/27 Cameratoezicht

Datum: 9 september 2009
Blad: 5 van 5

Bijlage 1

*Nederland
7 september 2009
ANP*

SCP: bewakingscamera's selectiever inzetten

DEN HAAG (ANP) - De overheid zou bewakingscamera's selectiever moeten inzetten. Dat zou de effectiviteit van het toezicht kunnen vergroten. Dat meldden onderzoekers van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) maandag.

Zij onderzochten het 'Actieplan overlast en verloedering', dat de overheid vorig jaar lanceerde. Toezicht met camera's voorkomt geweld niet, maar volgens het SCP zijn er aanwijzingen dat op sommige plekken, bijvoorbeeld in parkeergarages, de camera's criminaliteit en overlast terugdringen.

De onderzoekers waarschuwen dat er niet te veel van de camera's verwacht moet worden. Het SCP ziet in menselijk toezicht, door agenten, parkeerwachten of zelfs horecapersoneel, veel voordelen. Uit eerder onderzoek bleek al dat menselijk toezicht vaak effectief is, stelt het instituut.

Bron:

http://www.trouw.nl/nieuws/nederland/article2855647.ece/SCP__bewakingscamera_s_selectiever_inzett_en.html